

ที่ กค ๐๔๑๕.๒/๕๐๖๖๐

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง หรือความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๙/๖๑๙ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๕๒ [click](#)
- ๒. สำเนาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๙๖/๒๕๕๒ [click](#)
- ๓. สำเนาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๑๘๖/๒๕๕๔ [click](#)

ตามที่ขอหารือ กรณีเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ นายแอต บรรจง พนักงานบริการ ด้านยานพาหนะ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับมอบหมายให้นำรถตู้ของทางราชการ หมายเลขทะเบียน ฮจ ๙๖๐๓ กรุงเทพมหานคร ขนย้ายเอกสารและอุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ ไปราชการ ที่โรงแรมแกรนด์ไฮน่า (เยาวราช) กรุงเทพมหานคร ระหว่างเดินทางเอกสารและอุปกรณ์ดังกล่าว ได้เลื่อนกระแทกกระชกฝาท้ายรถตู้ได้รับความเสียหาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงขอหารือว่าพนักงานจ้างเหมาบริการด้านยานพาหนะ (ปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว) และพนักงานจ้างเหมา ด้านอื่น ๆ รวมทั้งพนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ อยู่ภายใต้ नियามของคำว่า “เจ้าหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติ ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด และข้อ ๔ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้คำจำกัดความของคำว่าเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจนขึ้นว่า หมายถึง บรรดาบุคคล ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็น ในประเด็นดังกล่าวสรุปได้ว่า การพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นเจ้าหน้าที่หรือไม่ อาจพิจารณาโดยจำแนก ตามลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคล ซึ่งแยกพิจารณาออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. บุคคลที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะ เป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่อง มีการกำหนดอัตราเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษทางวินัย ไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ ประเภทต่าง ๆ หรือลูกจ้างประจำ หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การรัฐวิสาหกิจ บุคคลประเภทนี้มีฐานะ เป็นเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ความรับผิด ในมูลละเมิดของลูกจ้างประเภทนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๒. บุคคลที่หน่วยงานของรัฐได้ว่าจ้างให้ปฏิบัติงานในลักษณะเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน ไม่ว่าจะมีส่วนสัญญาจ้างหรือไม่ก็ตาม ความสัมพันธ์ของบุคคลดังกล่าวกับหน่วยงานของรัฐที่ว่าจ้างเป็นไปตามข้อตกลงในสัญญา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากบุคคลดังกล่าวกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ความรับผิดทางละเมิดเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนี้ การที่หน่วยงานของรัฐทำสัญญาแต่งตั้งให้บุคคลดำเนินงานแทนหน่วยงานของรัฐ ในลักษณะสัญญาจ้างทำของ ตามนัยมาตรา ๔๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บุคคลดังกล่าวไม่เป็นเจ้าหน้าที่ ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๘๔๙/๒๕๕๒ เรื่องเสรีที่ ๘๙๖/๒๕๕๒ และเรื่องเสรีที่ ๑๘๖/๒๕๔๔ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๓)

กรณีตามที่หารือ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทำสัญญาจ้างเหมาพนักงานบริการ กำหนดระยะเวลาทำงาน ๑ ปีงบประมาณ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีลักษณะเป็นการว่าจ้างให้ปฏิบัติงานในลักษณะเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน และเป็นการจ้างทำของ ตามนัยมาตรา ๔๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พนักงานบริกรดังกล่าวไม่เป็นเจ้าหน้าที่ ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น นิติสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้รับจ้างย่อมเป็นไปตามข้อตกลงในสัญญา รวมทั้งความผิดทางละเมิดซึ่งต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ ดังนั้น หากผู้รับจ้างกระทำละเมิดแม้ว่าจะเป็นการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ก็ตาม ความรับผิดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สำหรับกรณีการจ้างพนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริง และรายละเอียดเกี่ยวกับการจ้าง จึงให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวยานนุช วิสาภรณ์)

ที่ปรึกษาด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

กองละเมิดและแพ่ง

กลุ่มงานละเมิดและแพ่ง ๑

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๙๙